

Ligprædiken over Foged Michel Storm.

Meddelt af Archivfuldmægtig **E. A. Thomle.**

Nærværende Ligprædiken over Foged i Salten Michel Olufssøn Storm, om hvis Børn jeg allerede tidligere har meddelt nogle Oplysninger i dette Tidsskrift (Bind II S. 217 Noten), findes paa Christiania Universitetsbibliothek i en Pakke (Manuscripter 4to No 479) med forskjellige, dels trykte dels utrykte Sager, væsentlig omhandlende Personligheder i forrige Aarhundrede.

Welfortiente Mænds Udgang af Werden bør iche med en Snarhed Forglemis, Fordj Saa Vel Een Dehl Fremmede som deris Egne Paa Rørende tager Ved deris Døed Merchelig Anstød, det er dend Hellige schrifftis ord, de Retferdige schulle Aldrig Forglemmis, Men deris Nafn og Jhue Kommelse Være og Vare i Welsignelse Stedse og altid;

War der Jngen Til som schichede Ret i Landet, Kunde ingen Lefue i Sicherhed; Men i dagelig Fare og Jdelig V-Lejlighed, Som da dend Høyagtbahre og Welfornehme Mand Michel Storm, nu Sl. med Gud hafuer udi sine dage Værit Een af de Kongel. betiendter, der iche alleene Self Elschede, Men End og schafede andre Retferdighed, Thj Hafuer hand og Til dehl af Werden Fortiendt, For sin Retsindige Fremgang i Werden, Een Tilbørlig Amindelse og Hukommelse, som Hannem og følge bør; Saaledis Nu Hans Erlige HerKombst, Christelige Lefnedts Fremdragelse, og Salig afscheeden er at Forklare;

Barnefød er Hand i Iüdtland udi dend Kiøbsted Aarhuus, Aar effter Christj Fødzal 1618 dend 26 Iuny Vdi Louglig og Erlig Egteschab, af Erlige Christelige og Gudfrøgtige Forældre. Hans Fader Var dend Erlige Wel Agte og Forstandig Mand Olle Michelson Storm Fordumb Borger og Indwahner i fornte Aarhuus, Hans Moeder, dend Gudfrøgtige, Erlige og dyde-rige quinde Bendigte Rasmusdaatter, begge Forlængst udi Herren Hendsofuede; Forbemeldte hans Kiere Forældre der de af Gud med samme Schiench og Gafue Vare blefne Welsignetde, haffuer de

effter dend Naturlige Fødsel hasted Ved bøn og Paa Kaldelse at opofre Hannem Gud, og Ved dend Hellige daab, laded Hannem I Sin Frelsere Christo Iesu Jgienfødis, Til Forsichring paa Himmerige og det Evige Lif Som hand og Nu paa Sielens Weigne med alle Hellige Engle og Guds udwalde AlleReede besidder;

Sex Wgger effter Hans Fødselsdag, døde hans Sl. Fader i dend da sterch Græserende Pest, Hans Sl. Moder i Sit Møjsommelige og bedrøfuende Enchesæde, drog Ald Muelig omsorg For Hans Legemlig ophold, Jndtil Saa lenge Gud efter Nogen tids forløb tilføjede hende udi Egteschab, dend Erlig Agtbahre og Welforstandig Mand, Nu Sl. i Herren Anders Torchilds: borger og Jndwaaner i betē Aarhus Een goed Erlig Mand, at de begge lagde Allerstørste vind paa, at Hand foruden Legems Føde Kunde effter Aar og Alders Tiltagelse opfostris i Siælens Føde Til herren og Himelen, Huor fore de hieme udi huusit loed Ham Vnderviise i hans BørneLærdom, og Siden Holdt ham i scholle til at Regne og schrifue hos Søren Krufse der i Byen beschichede dandsche schollemester; Dis Imidlertid indfalt dend Kejsersche KrigsMagt i Iüdtland og Hafde Landet inde, fra Michelsdag Ao 1627 til Michelies igjen Anno 1629, For Aared der effter Som Var 1630 tog bemte Hans Sl. StedFader Han^m med Sig til Kiøbenhafn, og der Sadte Han^m til Sit Sydschinde Barn, dend Erlig og Fornehme nu Sl. Mand Hans Mortenß: Wiibye, som da Var Wnderschrifuer Paa Ko: Majets KlædeCammer, og Tiendte Han^m et Aar, Huor Effter Welbem Hans Mortenß: Wiibye, befordrede Hannem Til dend Erlig Høj Agtbahre og Welfornemme Mand Derich Worm, da Kongel. Majets Munstrschrifr over dend store Smedie Paa bremerholm, og Tiendte Han^m et Aar throlig og Vel, Effter Hans Erlige Passes Jndhold, og Effter som bente Dirich Worm quitede Sin bestilling, ForAarsagtes denne Sl. Mand at Søgge sig en anden Hosbonde, Thj begaf Hand sig, til dend Mand-hafftige Michel Mortensøn da Ko: Majts schibs Capitein, og Var med Ham da hand med fleere schulle indhente til danneß: dend Saxische Førstinde Prindcessinde Magdalena Sybila. Effter HiemKombsten begieret Hand Sit Forlof og nu Sl. og Højloflig HuKommelse Printz Christian Bilager Kom udi Tienniste med

Erlig Welbr og Nu Sl. Mand Erich Krabbe, den Ved [c: Tid] Ko. Ma. Gubeneur udi Christiannobel, og Befallings Mand over des Lehn Huor hand betiendte Først for opWarter, og Siden for Haandschrifuer, Omsidder For Sin troe Tienniste af Han^m befordred Anno 1642 til at Wære Slodsschrifuer paa Sternholmb; der Mehre bemte Welbr Erich Krabbe blef af Ko. Ma. Forlofuer fra Christiannobel, og Aller Naadt^e Forleent med Sternholms Slot og Lehn, tillige med Slodsschrifuerjed Var hand og betroed at Wære Proviantschrift udj forⁿ Christianopol over alt, som hand Tiendte dend Welbr herre War Thj Aar, som Hans Rigtig Pas og Quitering Wd-wiiser; Anno 1643 Kom Hand i Tieniste, med Erlig og Welbr Mand Christen Lange til Rønnisholm, som da Var Capituls herre udi Wiiborgs Capitul, og Var Foged baade ofuer dend Welbr herris eget Goeds, Saa og ofuer Capituleds; Dis Inidlertid Anno 1644 Strax effter Juel Jndfalt de Suendsche i Jülland, Huor fore hand Med fleere begaf Sig der fra til Kiøbenhafn; og Nogen Stund sig der opholdt, indtil Tiden Komb; der schulle handlis om Freden imellem dan^z og Suerig, beramed Ved Bremsebra da Blef hand af Kongel: Majets Canceler, Erlig Welbr og Nu Sl. Herre Christen Thommeß: antaget til at opWarte i Cancelied, paa Samē Reiße, Som blef andfanget strax Effter Nytaar 1645, Efter Fredens fordrag, som blef Sluttet in Augs: Isa^me Aar, forføjede hand Sig med Cancelied til Kiøbenhafn, Var der i Nogle Maaneder og Siden begaf Sig Atter til Jülland; der at schafe Rigtighed for Huis hand for Krigens tid hafde Hafft Vnder Hender,

Anno 1646 om Paaschen Reiste hand fra Jülland, atter til Kiøbenhafn, Huor hand effter Nogle Ugers Forløb, kom udi Kundschaß med Erlig og Welbr nu Sl. Mand Preben von Ahn til Faaesnes, da Kongel. Majts Amt^m over Nordlandene; der Hannem til Kongel. Fougit ofuer HelgeLands Fougderje beschi-chede, huilchet hand et Aar Til St^e Hansdag 1647 betiendte; Samē Tid blef hand befahlit at Reiße til Dan Nordlandenes Reign^{br} der at Clarere, og J medens Antagit til Kongel. Fougit over Wester Aalens Fougderje, som Hand til Iohanis 1651 udi fire Aar forestoed; Jmidlertid hafuer Hand effter dend Aller-

højeste guds Jndschiudellse fated i Sinde at begifue Sig i dend Hellige Egteschabsstand, Huor til Hand effter Raadføring Med Gud, Sit Egit Hiertelaug, Samt Wenners Raad og Samtyche, hafuer beded til dend dyde-rige, og Megit Gud-Frøgtige Pige Sophia Christensdtt Bloch, og Holdtis Begyndelsen til Samme deris Egteschabs Stand Paa HorningsDahl dend 25 Febr: 1649 og deris brølups Højtid Ste Mortensdag i same Aar og Hafuer de efter Guds Willje lefuet Ret Megit Kierligt og gudeligt Egteschab i 40 Aar Ringer 14 Wger og 2 Dage.

Wdi Same deris Egteschab, hafuer Gud Welsignet denm med Otte lefuendes børn, 3 Sønner og 5 Døtterer, af Huilchet En Søn og En daatter Allerede med Faderen Huiler i Herren; de Andre Sex Med deris Høj bedrøfuede Moeder Sørgeligen Jgien Lefuer, som ald Trøstens Gud Wille tenche paa til det Beste, og med it Milt øje andsee til ophold og Husualelse, Lychsalig Maae dend Egteseng Velsignet være, der saadane Børn Lefuere; der er Gud til ære Meenigheden til Tieniste og For-Elderne til Hiertens dagl. Behagelighed; Anno 1651 Ved Ste Iohannis er denne Sl. Mand af Erlig Welbr og nu Sl. Mand Preben Von Ahn Forordnede Til Kongel. Fougit over Saltens Fougderje, Jndtil Anno 1669 at det hafuer behaged Hans Kongl. Majets Een anden at beschiche til Foegid som varede et Aar; der effter atter af Højstbemt Kongl. Majts AllerNaadigst Sadt til Fougidt ofuer Saltens Fougderje, Saa dend Gandsche tid Hand hafuer Fougeds Bestilling betiendt Særdehlis i Nordlandenne er paa Helgelands it Aar, i Westeraalen 4 Aar, og i Salten 32 Aar gjør Tilsammen 37 Aar Vnder dis offtest befaled baade i Freds og fejdes tid Adschiellige Kongel: Commissioner, besynderlig udi de Welbr Amtmends Fraverellse, som med allis For-Nøjellse forvaltede ere; Huad sig ellers den Sl. Mands Liv og lefnet Angaar, da er det Nochsom Huer Witterligt, at Hand som en Sand Christen hafuer Sin Bestilling seet til Guds ære, Hans Ko. Ma. Tienniste, og Sin Jefn Christens gafn og goede, Værit en Sagtnodig Moses i Sin Bestilling, og en Abraham i Sit Huus med Gudfrøgtighed imod Sin huus Gesinde, og goedhiertig imod Reisende og fattige, at Hans effterlatte Højbedrøfde Hustru

Safner nu sit Hofuit. og halfue Hierte, Fremede deris troefaste Ven og Raadførere, Børnene deris Forsørgere, tienerne deres For-Fremere, og Familien sin ære; at Paa Sin Maade Vel Maae Be-kiendis en Mand er i dag Falden i Israel de schyldiges Comete;

Herefter følger som sædvanlig en vidtløftig Beskrivelse af hans sidste Sygdom og salige Endeligt: efter i længere Tid at have været skrøbelig maatte han ved Kyndelmisse Tid 1689 lægge sig til Sengs; han modtog jevnlig Besøg af sin Sjælesørger Mag. Jens à Møinichen og sov stille hen d. 3. August i sin Hustrus og sin Datters Arme. Hans Levealder opgives her til 71 Aar og 6 Dage, — en Maaned kortere end den efter den ovenfor opgivne Fødselsdag skulde være. Paa hvilket Punkt Feilen ligger, kan ikke oplyses. Manuscriptet slutter dernæst saaledes:

Den 21de Augusty Anno 1689 blev Sl. Fader Michel Ollessøn Storm begravet i Baadøe Kierche i Choret Norden for Alteret; Her Hans Brun Sogne Prest til Gilleschaals Præstegield Prædichede offr Hannem, og hafde disse ord af Iacoby 1 Cap: Salig Er dend Mand, som Lider Fristelse, Thj effter hand er Prøfuet, da schal Hand faae Lifsens Krone, Huilchen Gud hafuer Lofuet dem, som Elsche Hannem.

Spørgsmaal og Svar.

Da Spørgsmaals-Rubriken første Gang blev benyttet i Tidsskriftets Bind I, hed det (S. 80 nederst): „Mulige Svar bedes sendte til Spørgerne eller til Redaktøren, der dog i begge Tilfælde maa forbeholde vort Samfund dets Ret til at offentliggjøre saadanne Svar helt eller i Uddrag“. Maaske paa Grund af de diminutive Typer, hvormed det blev trykt, er dette, som Enhver sikkert vil indrømme, meget rimelige Forbehold helt geraadet i Forglemmelse. Man tillader sig derfor at opfordre ærede Medlemmer, der ved Tidsskriftets Hjælp erholde Svar paa Spørgsmaal, der interessere dem, at gjøre Red. bekendt med saadanne Besvarelser, forat disse, forsaavidt de skjønnes at have en mere almindelig Betydning, kunne komme en videre Kreds tilgode.
